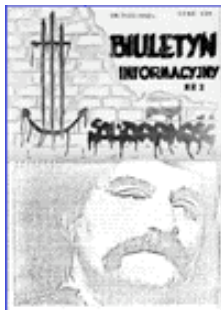

Pogląd

Berlin Zachodni 1982-1989

Magazyn polityczny,
krytyczny,
niezależny
pozapartyjny

Pogląd – (1982-1990) magazyn polityczny emigracji solidarnościowej w Berlinie Zachodnim i RFN, założony przez Edwarda Klimczaka, wykładowcę na Freie Universität Berlin, w wyniku protestów przeciwko zawieszeniu „Solidarności” i wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce (13.12.1981).

Pierwszy numer ukazuje się dn. 17.01.1982 r. pod roboczym tytułem **Biuletyn Informacyjny KOS** (Komitetu Obrony Solidarności), jest to 8 stron maszynopisu w formacie A4, odbite na powielaczu w nakładzie 500 egzemplarzy, wydanie nr 2 ma już 17 stron, a BI nr 5 z dn. 21.03.1982 r. liczy aż 40 stron.

Po wydaniu 20 numerów roboczy tytuł pisma zostaje jesienią 1982 r. zmieniony na **Pogląd**, ulega zmianie

też format: strony w formacie A4 są zmniejszane do formatu A5 i otrzymują twardą okładkę, z czasem kolorową. Od numeru 141 (styczeń 1988 r.) **Pogląd** ukazuje się w rytmie miesięcznym. Po krótkiej przerwie w 1989 r. wydawnictwo zostaje przeniesione do Warszawy, gdzie we wrześniu 1989 r. ukazuje się nr 153 **Poglądu w formacie A4** z kolorową okładką. Z powodu blokady kolportażu przez komunistyczną RSW Prasa-Książka „Ruch” wydawnictwo zostało zamknięte. Ostatnim wydaniem był nr 166 (?) z września 1990 r. W latach 1983-86 ukazało się też szereg wydań w języku niemieckim pt **Meinung**.

Pogląd miał licznych korespondentów w Polsce, piszących pod pseudonimami, w wielu krajach Europy, w Ameryce i Australii. Autorami byli między innymi Władysław Bartoszewski, Wojciech Drozd, Wanda Falkowska, Maria de Hernandez-Paluch, Andrzej Gebert, Viktor Grotowicz, Krystyna Grzybowska, Julita i Czesław Karkowscy, Piotr Kowalczyk, Marek Lehnert, Marek A. Pędziwoł, Janusz Rudnicki, Romuald Szeremietiew, Maciej Rybiński, Leszek Szaruga, Krzysztof Wyszowski, Andrzej Zwaniecki, Zbigniew Żbikowski.

W wydawnictwie **Pogląd** wyszło ponad 20 pozycji książkowych, m.in. poezje i krytyki literackie Leszka Szarugi, autobiograficzna powieść rosyjskiego dysydenta Lwa Kopieliewa *Bożyszczka mojej młodości*, *Wolna Trybuna* Christiana Szkrzyposzka czy *KGB* Marka Ciesielczyka.

Por: www.poglad-berlinwest.de
www.polonica.opole.pl/html/p_ludz1_05.htm
www.solidarnosc-berlinwest.de

Towarzystwo Solidarność, (i jej wydawnictwo **Pogląd**) było organizacją wyższej użyteczności publicznej, powstałą z nieformalnego Komitetu Obrony Solidarności. Zostało zarejestrowane w 1983 r. w Berlinie Zachodnim, jej założycielem i przewodniczącym był Edward Klimczak.

KOS i Towarzystwo Solidarność od samego początku skupiło się na dwu rodzajach działalności: pomocy działaczom „Solidarności”, represjonowanym w stanie wojennym oraz na informowaniu społeczeństwa i Polaków na Zachodzie o sytuacji w Polsce. E. Klimczak udzielał wywiadów w charakterze rzecznika „Solidarności” zachodnim mediom, organizował i współorganizował konferencje prasowe i demonstracje, również poza Berlinem, np. w Oslo z okazji wręczenia Wałęsie nagrody Nobla (5 tys. ulotek w jęz. norweskim), utrzymywał bliskie kontakty z rządem Polski na Emigracji w Londynie: w 1983 r. był mianowany przez prezydenta emigracyjnego rządu członkiem Rady Narodowej w Londynie. Członkowie rządu przyjeżdżali na spotkania do Berlina Zachodniego. Współpracowano też krótko z francuskim związkiem zawodowym Force Ouvriere, który opiekował się więzionym w Polsce w 1982 r. Edmundem Bałuką, legendarnym przywódcą strajków na Wybrzeżu w 1970 r.

Tow. „Solidarność”—„Pogląd” było najsilniejszą polską pro-solidarnościową organizacją w Niemczech w latach 80-ych. Pomoc polskiemu podziemiowi polegała na przemyśle do Polski maszyn i materiałów drukarskich, sprzętu nasłuchowego, najdajników radiowych i telewizyjnych. Przez granicę przemycano też książki, nie tylko paryską **Kulturę** Jerzego Giedroycia czy własne wydawnictwa w miniwydaniach, ale też literaturę w języku rosyjskim i ukraińskim. Przerzuty dla Wydziału Wschodniego Solidarności Walczącej organizowane przez Kazimierza Michalczyka trwały do końca 1990 r. roku. Po 1989 r. utrzymywano nadal kontakt z Oddziałem Poznańskim SW, a Leszek Kaleta obsługiwał „SW” we Wrocławiu. W czasie stanu wojennego zachodniobierlińskie Tow. „Solidarność” — „Pogląd” udzielało pomocy finansowej i sprzętowej każdej polskiej organizacji opozycyjnej, która o to prosiła.

Edward Klimczak

Berlin, marzec 2010 r